

Aan de gemeenteraad van Nijmegen

Postadres

Gemeente Nijmegen

Postbus 9105

6500 HG Nijmegen

Bezoekadres

Korte Nieuwstraat 6

6511 PP Nijmegen

T 14 024

nijmegen.nl

Contactpersoon

E. Wanningen

Ons kenmerk

E23.000743

Datum 11 april 2023
Onderwerp beëindiging noodmaatregelen
energiecrisis

Geachte leden van de raad,

In onze raadsbrief van 1 november 2022 (E.22001982) hebben wij u geïnformeerd welke crisisinterventies we hebben genomen om tijdelijk inwoners en instellingen te ondersteunen die vanwege de energiecrisis in de knel komen. U heeft vanuit de saldireserve een bedrag van € 5.000.000,- beschikbaar gesteld om gedurende de winterperiode snel hulp te bieden.

Nu de winterperiode eindigt, beëindigen we ook deze crisisinterventies. In deze brief informeren wij u over de wijze waarop we er voor zorgen dat er, ook na afloop van de tijdelijke maatregelen, binnen de reguliere aanpak meer oog is voor de gevolgen van de energiecrisis.

Welke crisisinterventies hebben we genomen?

We hebben vooruitlopend op de inspanningen vanuit de Rijksoverheid via zes interventies het leed van onze inwoners en instellingen door de snelle stijging van de energieprijzen willen verkleinen:

- I. een nieuw noodfonds voor maatschappelijke instellingen;
- II. een nieuw noodfonds voor inwoners;
- III. het openstellen van openbare gebouwen;
- IV. het intensiveren van de campagnes geldzorgen en energiebesparing;
- V. het intensiveren van het stimuleren van creatieve wijkinitiatieven door maatschappelijke partners;
- VI. het versneld uitbreiden van de inspanningen van energiefixers en energiecoaches.

Het doel was om snel hulp te bieden. Op dit moment kunnen we u nog niet informeren over alle resultaten van deze interventies. We weten dus nog niet of we met de interventies ook de beoogde doelgroep hebben bereikt en of de interventies “gericht genoeg” zijn geweest. We willen de komende maanden gebruiken om (het effect van) de maatregelen te evalueren, zowel ten aanzien van de stad als voor wat betreft onze uitvoeringsorganisatie.

We hebben wel de eerste beelden en aantallen kort voor u in beeld gebracht in de meegestuurde infographic.

Waarom stoppen we met de crisisinterventies?

We realiseren ons dat we met onze crisisinterventies niet alle problemen van alle inwoners, instellingen en bedrijven in deze stad ten gevolge van de stijgende energieprijzen (hebben) kunnen oplossen. We hebben desondanks besloten de maatregelen per 31 maart 2023 te beëindigen. We doen dit vanuit een aantal overwegingen.

Ten eerste zijn onze maatregelen –zoals we hebben aangegeven in onze brief van 1 november 2022 - altijd bedoeld geweest als tijdelijke noodmaatregelen om de ergste nood te lenigen van onze burgers en instellingen in afwachting van maatregelen van de Rijksoverheid. Dit was voor de gemeenteraad ook een belangrijk uitgangspunt. De Rijksoverheid heeft inmiddels een aantal maatregelen genomen om de gevolgen van de sterk stijgende energieprijzen voor Nederlanders te verzachten. De belangrijkste maatregel (naast de generieke toeslag die alle inwoners in de periode van 1 november tot 31 december 2022 hebben ontvangen) in dit verband is het zogeheten prijsplafond voor gas en energie, dat de prijs voor gas en elektra maximeert die inwoners moeten betalen. Het prijsplafond ligt weliswaar op een hoog niveau, maar het geeft in ieder geval wel duidelijkheid: een marktprijs hoger dan het prijsplafond wordt via de nationale schatkist gecompenseerd.

Voor de inwoners bij wie het prijsplafond om welke reden dan ook geen soelaas biedt heeft ook de Rijksoverheid een noodfonds ingesteld. Dit noodfonds moet mensen compenseren die buitenproportioneel geraakt worden door hoge energieprijzen.

We kunnen als lokale overheid daarmee ook weer een stapje terug doen. We zijn even in de bres gesprongen om de Rijksoverheid tijd te geven om op zoek te gaan naar een meer structurele aanpak van de energiecrisis.

Ten tweede zien we dat de prijzen voor energie inmiddels weer fors zijn gedaald. De gasprijs (die ook van grote invloed is op de energieprijs) is sinds de zomer gezakt van € 340,- naar minder dan € 40,- per MWh. Dat is nog steeds hoger dan het langjarig gemiddelde (€15 - € 30 per MWh), maar wel een stuk lager. Dat inwoners en bedrijven de afgelopen maanden fors minder energie hebben verbruikt, is van invloed op de gasprijs: er is minder vraag en dat drukt de prijs. Inwoners en bedrijven hebben op deze manier ook minder kosten gemaakt. Bovendien is het inmiddels weer mogelijk om bij sommige maatschappijen een jaarcontract af te sluiten tegen tarieven rondom het prijsplafond: dit maakt het mogelijk voor mensen om ook de komende winter te overbruggen met deze lagere tarieven.

Ten derde kunnen we niet structureel in een crisismodus blijven werken. De uitvoering van de crisisinterventies is voor een belangrijk deel uitgevoerd door de staande organisatie. Wij zijn er trots op hoe veel werk er door ons ambtelijk apparaat is verzet. Tegelijkertijd willen we de organisatie ook niet overvragen. Een meer structurele aanpak vergt ook een passende facilitering van de uitvoering.

Tenslotte: de saldireserve is gebruikt ter dekking van de crisisinterventies. Dat is prima als noodmaatregel, maar voor een structurelere aanpak is het beschikbaar stellen van middelen vanuit de begroting de aangewezen weg.

Wat hebben we gedaan om zoveel mogelijk inwoners te bereiken?

We hebben veel middelen ingezet om zoveel mogelijk inwoners te bereiken met informatie over de interventies.

Zo hebben we een speciale pagina op onze website ingericht (nijmegen.nl/dewinterdoor) waarop alle actuele informatie over de hulp te vinden is.

Ook is er tussen eind december en begin februari een brief verspreid onder alle inwoners (huis-aan-huis, 90.000 adressen) om ze te verwijzen naar deze webpagina. Er zijn flyers en posters verspreid via de STIPS voor inwoners, instellingen en ondernemers. Later is deze flyer ook via de voedselbank, door de energiefixers en in de ontbijttassen verspreid. Daarnaast hebben we gebruik gemaakt van buitenreclame op 20 A-locaties door de hele stad. Hierbij hebben we consequent dezelfde boodschap voor het voetlicht gebracht ('wij helpen u de winter door' met een link naar de website).

Ook hebben we op diverse momenten gecommuniceerd via de nieuwsbrief (5600 abonnees), via onze eigen social media-kanalen en via de wijkkranten/-bladen, ondernemersbladen en weekkrant De Brug. Tenslotte zijn er ook diverse nieuwsartikelen in de Gelderlander verschenen. We hebben een branded content campagne ingezet via indebuurt.nl en De Gelderlander en we hebben advertentieruimte ingekocht voor gerichte advertenties bij DPG media, waarbij er advertenties getoond werden via al hun merken en kanalen (AD, DG, nu.nl etc.).

Hoe zorgen we ervoor dat we ook na afloop van de crisisinterventies de ergste nood kunnen lenigen?

We realiseren ons dat we waar mogelijk ook na 1 april onze inwoners, instellingen en ondernemers willen ondersteunen. We geven per noodmaatregel aan of en hoe die in ons reguliere beleid zou kunnen worden opgenomen.

noodfonds voor maatschappelijke instellingen

Ten aanzien van het noodfonds komen wij tot de conclusie dat een **continuering van deze werkwijze niet voor de hand ligt**. Er is geen sprake meer van een acute noodsituatie die vraagt om inzet van een noodfonds. Wat nu veel meer speelt bij instellingen is dat er sprake is van sterk stijgende kosten door de algehele en langdurige inflatie en door een krappe arbeidsmarkt. Met de inflatie moeten we over de hele linie rekening gaan houden bij de indexatie van onze subsidies. Dit zal leiden tot uitzetting van diverse begrotingsposten en wellicht moeten we ook keuzes gaan maken als we niet alle initiatieven en instellingen in de lucht kunnen houden. Een specifieke ondersteuning van alleen energielasten gaat ons inziens voorbij aan de bredere problematiek. Ons voorstel is dan ook om het noodfonds voor instellingen te beëindigen, eventuele baten terug te storten in de saldireserve en in **de vaststelling van de indexatie van onze subsidies rekening te houden met de inflatieproblematiek**.

Noodfonds inwoners

Vanaf 1 april wordt de taak van het **noodfonds inwoners ondergebracht bij het doorbraakteam**. Het bestaande team noodfonds wordt dan opgeheven. Dit lijkt vanuit het aantal aanvragen dat bij het noodfonds terecht komt haalbaar. De werkwijze van het noodfonds inwoners was geënt op de werkwijze van de doorbraakaanpak en zodoende is dit een logisch vervolg. De communicatie hierover laten we lopen via de reguliere kanalen (campagne geldzorgen) en in de bestaande structuren blijven professionals de mogelijkheid houden om een beroep te doen op doorbraak-middelen als er geen voorliggende voorzieningen meer aangesproken kunnen worden. We houden nauwlettend in de gaten of het huidige budget voor de doorbraakaanpak voldoende is. Indien nodig kijken we of we dit kunnen en moeten aanvullen. We communiceren over het noodfonds niet (meer) direct naar de inwoner. Bestaande communicatie over geldzorgen blijft uiteraard in stand.

Het openstellen van openbare gebouwen

We hebben een aantal gemeentelijke accommodaties overdag voor inwoners opengesteld zodat zij een warme plek hadden om naartoe te komen. **We beëindigen deze tijdelijke maatregel** nu het buiten warmer wordt. De positieve ervaringen die we gedurende deze periode hebben opgedaan worden benut in het reguliere beheer van gemeentelijke accommodaties. De wijkcentra blijven natuurlijk op de gebruikelijke momenten open en we hanteren lagere tarieven voor koffie/thee dan voorheen. Een uitgebreidere evaluatie volgt nog.

intensivering campagnes geldzorgen en energiebesparing

Met de campagnes geldzorgen en energiebesparing waren we al voor het hoogtepunt van de energiecrisis bezig. Als noodmaatregel hebben we beide campagnes geïntensiveerd. Na afloop van de noodmaatregel **gaan we door met deze campagnes**, maar dan weer binnen de reguliere kaders. Daarnaast hebben we de afgelopen periode op diverse plaatsen doelgroepgericht witgoed waardebonnen verstrekt. We zijn van plan om de intentie om mensen duurzamer witgoed aan te laten schaffen te laten landen in de bijzondere bijstand en niet via incidentele waardebonnen. Dit kunnen we doen omdat er ook een subsidie vanuit het Rijk is verstrekt. Op deze manier hopen we dat het meer bij de beoogde doelgroep terecht komt.

Stimuleren van creatieve wijkinitiatieven door maatschappelijke partners

We hebben diverse maatschappelijke partners een aanvullende subsidie verstrekt om meer te kunnen doen voor mensen die te maken krijgen met (energie) armoede. Hoewel deze extra inzet werd ingestoken als tijdelijk, hebben we het voornemen uitgesproken om een **aantal van deze aanvullende inspanningen te continueren**. Armoedebestrijding is immers een structurele taak van de gemeente.

Een voorbeeld hiervan is een extra subsidie die we willen verstrekken aan de Vincentius vereniging. Deze partij is telkens weer bereid gebleken om extra inspanningen leveren ten behoeve van onze minima. Tegelijkertijd is de financiële bestaanszekerheid van deze stichting niet geborgd en zijn ze grotendeels afhankelijk van charitas. Om het voortbestaan van deze club te waarborgen zijn we voornemens een extra subsidie te verstrekken.

Ook blijft het Huis van Compassie maaltijden verstrekken – hetzij in een lagere frequentie. Hiervoor is vanuit armoedebestrijding extra geld vrijgemaakt. We benutten de aanvullende inzet ook om het bereik van armoederegelingen te vergroten. Het aantal financieel experts in de wijk is uitgebreid. Dit was al het plan voordat de energiecrisis zijn hoogtepunt bereikte en deze inzet blijft noodzakelijk.

Versneld uitbreiden inzet energiefixers en energiecoaches

Voordat we deze crisismaatregelen hebben ingezet waren de energiefixers en -coaches al gestart. We hebben door middel van de extra vrijgemaakte middelen extra inzet kunnen plegen gedurende de winterperiode. Door de communicatiecampagne was er ook in die periode extra vraag naar. **We schroeven de inzet terug**, nu de periode van deze tijdelijke aanpak ten einde is gekomen. We zien overigens dat dit **goed in verhouding** staat tot de vraag vanuit de inwoners. Deze is, na de winterperiode en met het dalen van de energieprijzen, weer genormaliseerd.

We hopen u met deze brief voldoende te hebben geïnformeerd. De financiële effecten worden in de eerste voortgangsmonitor met u gedeeld. Een eerste beeld van de aantallen delen we met u middels bijgaande infographic. Op een later moment zal er een uitgebreidere inhoudelijke evaluatie plaatsvinden en wordt u daarvan op de hoogte gesteld.

Hoogachtend,

Het college van burgemeester en wethouders van Nijmegen

A.P.W. van de Klift
gemeentesecretaris

H.M.F. Bruls
burgemeester

BIJLAGE: Infographic